

Üçgen ?li?ki Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Üçgen ?li?ki Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32021>

Özet

Üçgen İlişki Ölçeği'nin (Triangular Relationship Inventory - TRI) Türkçeye adaptasyonu, geçerlik ve güvenilirlik çalışması Mustafa Alperen Kuruncu ve Feyma Bahtemur tarafından 2020 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu ölçek, özellikle üniversite öğrencileri popülasyonunda, bireylerin ebeveynleri arasındaki çatışmalara dahil olma biçimlerini ve bu çatışmaların yol açtığı ilişki dinamiklerini deşlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, aile sistemleri teorisindeki **üçgenleşme** kavramına odaklanarak, çocukların ebeveyn anlaşmazlıklarına nasıl çekildiğini ve bu durumun psikolojik sonuçlarının ölçmektedir. Ölçeğin Türkçe formu, dört faktörlü yapılarının psikometrik olarak güçlü olduğunu kanıtlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Üçgenleşme, aile sistemleri, uyarlama, geçerlik, güvenilirlik, üniversite öğrencileri, ebeveyn çatışması, aile dinamikleri.

Yazarlar

Mustafa Alperen Kuruncu, Feyma Bahtemur.

Amaç

Bu çalışmanın temel amacı, orijinal İngilizce olan Üçgen İlişki Ölçeği'ni (TRI) Türk kültürüne uyarlamak ve ölçeğin Türkçe formunun üniversite öğrencileri örnekleminde psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) araştırmaktır. Ölçek, bireylerin ebeveynleri arasındaki ilişki sorunlarına ne ölçüde dahil olduğunu, arabuluculuk rolü üstlenip üstlenmediğini veya koalisyonlar kurup kurmadığını belirlemeyi amaçlar.

Ölçek, özellikle sistemik aile teorileri bağlamında ele alınan ve bireyin psikolojik sağlığı üzerinde önemli etkileri olabilen **üçgenleşme** dinamiklerini dört temel faktör altında ölçerek, bu yapısal sorunların teşhisine ve müdahalesine olanak tanır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye'deki araştırmacılar tarafından güvenle kullanılabilmesi için sağlam bir zemin oluşturmayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, aile sistemleri teorisinden türetilen **üçgenleşme** (triangulation) yapısının ölçmektedir. Üçgenleşme, iki kişi arasındaki gerginliğin veya çatışmanın üçüncü bir kişiyi (genellikle çocuğu) iğine içine çekerek hafifletilmeye çalışması sürecidir. Bu dinamik, çocuğun duygusal olarak ebeveyn çatışmasına karışmasına neden olur ve genellikle çocukta stres, kaygı ve ilişki sorunlarına yol açar. Ölçek toplam 24 maddeden ve dört alt boyuttan oluşmaktadır.

Üçgen ?li?ki Ölçe?i, bu yap?sal ili?ki biçimini dört alt boyutta incelemektedir: **Dengeli Olmama** (Enmeshment), **Arabuluculuk** (Mediation), **Koalisyonlar** (Coalitions) ve **Günah Keçisi** (Scapegoating). Bu faktörler, bireyin ebeveynlerinin anla?mazlıklar? kar??s?nda tak?nd??? farklı uyum sa?lama veya ba?a ç?kma stratejilerini temsil eder ve ergenlik/genç yeti?kinlik dönemindeki bireylerin aile içi dinamiklerini anlamada kritik rol oynar.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amacıyla birinci ve ikinci derece **do?rulay?c? faktör analizleri** (DFA) gerçekleştirilmiştir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleme için yeterli düzeyde uyum iyili?i de?erleri sergiledi?i tespit edilmiştir. Bu bulgular, ölçe?in teorik olarak öngörülen dört boyutlu yap?y? ba?arılı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Elde edilen uyum iyili?i endeksleri (CFI, TLI, RMSEA gibi istatistikler), modelin veriyle yüksek derecede tutarlı oldu?unu ve bu bağlamda Türkçe formun yap?sal geçerlili?inin sa?landığını desteklemektedir. Bu durum, **Üçgen ?li?ki Ölçe?i**'nin (TRI) Türkiye'deki psikolojik ara?tırmalarda aile içi ilişkiler ve üçgenle?me konularında güvenle kullanılabilce?ini i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılığını de?erlendirmek için **Cronbach alfa** ve Omega güvenilirlik katsayılar? hesaplanmıştır. Yapılan analizler, hem ölçe?in tamamı hem de dört alt boyutu için yüksek düzeyde iç tutarlılık de?erleri ortaya koymuştur. Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yap?y? ölçmede tutarlı oldu?unu göstermektedir.

Ayrıca, ölçe?in zamana karşı kararlılığını (test-tekrar test güvenilirli?) inceleyen bulgular da yüksek korelasyonlar göstermiştir. Bu sonuçlar, **Üçgen ?li?ki Ölçe?i**'nin zaman içinde tutarlı ve güvenilir ölçümler sa?lama yetene?ine sahip oldu?unu do?ulamaktadır. Bu yüksek güvenilirlik bulguları, ölçe?in klinik ve akademik çalışmalarda tekrarlanabilir sonuçlar sunacağını kanıtıdır.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışmasında, orijinal ölçe?in yap?s?n? do?ulamak amacıyla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullanılmıştır. Analizler, ölçe?in 24 maddeden oluşan ve dört temel boyuta ayrılan yap?s?n? desteklemiştir. Bu dört faktör, aile sistemleri literatüründe yaygın olarak kabul gören temel üçgenle?me rollerini ve dinamiklerini temsil etmektedir:

Dengeli Olmama: Ebeveyn anla?mazlıklar? içine duygusal olarak sürüklenme durumunu ifade eder (6 madde).

Arabulucu: Çocu?un ebeveynler aras?nda ileti?im kurmak veya çat??may? çözmek için araç olarak kullan?lmas? (6 madde).

Koalisyonlar: Çocu?un bir ebeveynle ittifak kurarak di?er ebeveynden uzakla?mas? (6 madde).

Günah Keçisi: Aile içi problemlerin çocu?un sorunlar? üzerinden maskelenmesi veya çocu?un ailenin oda?? haline gelmesi (6 madde).

Birinci ve ikinci derece DFA sonuçlar?, bu hiyerar?ik yap?n?n Türk üniversite ö?rencileri örnekleminde geçerli oldu?unu güçlü uyum iyili?i de?erleriyle desteklemi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Biçim: Öz Bildirim Ölçe?i (5'li Likert Tipi)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal (?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Genellikle 18-25 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Üniversitelerin farklı bölümlerinde ö?renim gören ö?renciler örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, maddelere 1'den 5'e kadar uzanan Likert tipi bir ölçekte yan?t verirler:

1 = Kesinlikle Kat?lm?yorum

2 = Biraz Kat?lm?yorum

3 = Ne Kat?l?yorum Ne de Kat?lm?yorum

4 = Biraz Kat?l?yorum

5 = Kesinlikle Kat?l?yorum

Anahtar Kelimeler

Üçgen ?li?ki Envanteri, aile dinamikleri, **ebeveyn çat??mas?**, arabuluculuk, günah keçisi, psikometrik özellikler, DFA, iç tutarlı?k.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mustafa Alperen Kur?uncu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?I?I?k E-posta Adresleri: mustafalperenkursuncu@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Mustafa Alperen Kur?uncu

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2020 y?I?nda Türkçeye uyarlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Mustafa Alperen Kur?uncu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar ?leti?im: mustafalperenkursuncu@hotmail.com

Kaynaklar

Kur?uncu, M. A., & Ba?temur, ?. (2020). The adaptation of the Triangular Relationship Inventory into Turkish: the study of validity and reliability for university students. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 21,(Ek say?.2) 63-70. doi: 10.5455/apd.137794

Makalenin orijinal ba?lant?s?: alpha-psychiatry.com

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: ucgen-iliski-olcegi-toad.pdf

Üçgen ?li?ki Ölçe?i Maddeleri

Dengeli (6 madde)

Ebeveynlerimin anla?mazl?klar? içine sürüklenmem.

Arabulucu (6 madde)

Her iki ebeveynim de beni di?eriyle ileti?im kurmak için kullan?r.

Koalisyonlar (6 madde)

Bir ebeveynime yak?n oldu?umda kendimi di?erinden uzakla?m?? bulurum.

Günah Keçisi (6 madde)

Ebeveynlerim kendi problemlerinden çok benim problemlerim için çaba harcar.